

Сезонні погодні умови та явища

Несприятливі погодно-кліматичні явища

МЕТА : поглибити уявлення учнів про несприятливі фізико-географічні процеси і явища, які можуть відбуватися на території України, сформуванати уявлення про чинники несприятливих природних процесів, розкрити шляхи запобігання виникненню і утворенню несприятливих явищ і процесів. Ознайомити із роботою метеослужб; формувати екологічну грамотність, глибоке розуміння природних процесів і явищ; розвивати навички роботи з синоптичними картами, додатковими джерелами географічної інформації, вміння аналізувати і робити правильні висновки.

ОБЛАДНАННЯ: атласи, підручники, зошити, мультимедійна презентація.

ТИП УРОКУ: комбінований

Основні поняття: кліматичні сезони, погодні явища, метеорологія, синоптичні карти, кліматичні ресурси.

ХІД УРОКУ

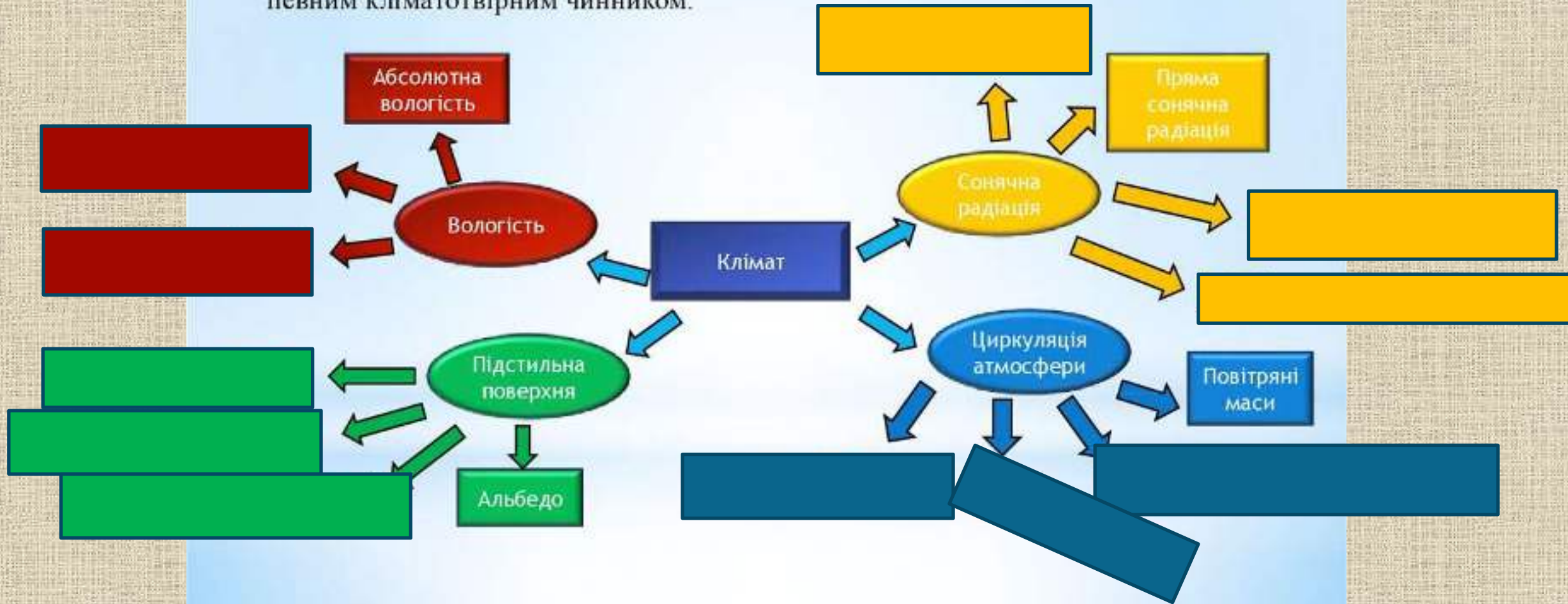
I. Організація класу

II. Актуалізація опорних знань

III. Мотивація навчальної діяльності

Гра «Географічний млин»

Завдання: у незаповнені віконця вписати та доповнити поняття, пов'язані з певним кліматотвірним чинником.

Пригадайте

- **Характерні ознаки пір року**

- **Які погодно-кліматичні явища становлять небезпеку для людини?**

Види небезпечних погодних явищ

- Зливи
- Грози
- Град
- Сильні вітри
- Смерчі
- Спека
- Посуха
- Суховії
- Пилові бурі
- Тумани
- Хуртовини
- Ожеледь
- Ожеледиця
- Заморозки

Кліматичні сезони (пори року).

- У побуті використовуються календарні терміни тривалості кліматичних сезонів
- Проте природа має свої кліматичні строки

Характерні ознаки кліматичних сезонів:

п 25, стор 103

Сезон	Ознаки
Зима	
Весна	
Літо	
Осінь	

ЗИМА

починається → середньодобова $t < 0^{\circ}\text{C}$

В Україні → наприкінці листопада — на початку грудня
триває: Пн-Сх до 140 днів

у Криму та на Пд-Зх до 60 днів

На більшості території — помірно м'яка, на півдні — м'яка

Опади переважно у вигляді снігу, іноді бувають хуртовини,
ожеледь

ВЕСНА

настає → середньодобова **$t > 0^{\circ}\text{C}$**

триває: у Карпатах від 100 днів
на Сх до 50 днів

Для ранньої весни характерні **похолодання, заморозки** (на півдні можуть бути до середини травня, а на півночі — до кінця травня)

на Пд і Пд-Сх бувають **сильні вітри**

ЛІТО

починається → середньодобова $t \geq +15^{\circ}\text{C}$

триває: на узбережжі Чорного моря до 140 днів

на Південному березі Криму — 165 днів

на Зх й Пн до 100 днів

На літо припадає максимум опадів, але в Пд районах цей сезон посушливий

ОСІНЬ

починається у вересні, коли $t < +15^{\circ}\text{C}$

триває: на Південному березі Криму до 100 днів

на Сх й Пн-Сх до 65 днів

Похолодання починається в Зх і Пд-Зх частинах України

У вересні — на початку жовтня спостерігаються нічні заморозки

Несприятливі погодно-кліматичні явища

Основний чинник виникнення несприятливих погодно-кліматичних явищ — атмосферна циркуляція

ЗЛИВИ - це короткочасні, але дуже сильні дощі

Влітку в Україні фіксується до 30 днів із грозами (у Карпатах — до 40). Найбільш «грозове» місце в Україні — село Селятин на Буковині, де це явище спостерігається 45 днів на рік. Під час грози виникають електричні розряди — блискавки, які можуть призвести до руйнування будівель, викликати пожежу. Це серйозна загроза і для людей.

Град
на рівнинах випадає 2-3
рази на рік, а в
Карпатах і Кримських
горах — 4-6 разів

Сильні вітри
супроводжують
проходження
атмосферних
фронтів і циклонів.
Особливо
небезпечно, коли їх
швидкість перевищує
20 м/с

За посушливої погоди сильний вітер може викликати **пилову (чорну) бурю**

Суховії

— сухі **вітри** з температурою вище **+20...+25°C**, що висушують ґрунт, порушують вологообмін між ґрунтом і рослинами

Посухи

— явище, зумовлене тривалою **нестачею опадів** при **підвищенні температури повітря** і його **низькій вологості** в теплий період року

Весняні (квітень - початок травня) **заморозки** — зниження температури повітря над поверхнею ґрунту до 0°C і нижче

Багато незручностей для людей пов'язано з **ожеледдю**

Метеорологічна служба

Починаючи з 1948 р. Україна є членом Всесвітньої Метеорологічної Організації, а її керівник є постійним представником.

У 1953 р. - створено Український науково-дослідний гідрометеорологічний інститут.

З 2005 р. гідрометслужба входить до складу Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Ресурси.....? Кліматичні.....?

ОБГОВОРИМО:

- 1. Які погодні явища в Україні належать до небезпечних?
- 2. Які умови спричиняють високі температури повітря?
- 3. Чим небезпечні ожеледь і туман?
- 4. Якої шкоди завдає сільському господарству України град?
- 5. Чи можна спрогнозувати погоду за народними прикметами на місяць?

Підсумуємо

- **В Україні досить чітко простежуються чотири кліматичні сезони (пори року) — зима, весна, літо, осінь**
- **На житті та господарській діяльності людей негативно позначаються несприятливі погодно-кліматичні явища**
- **Вони виникають випадково як незалежно одне від одного, так і у взаємозв'язку**
- **Основний чинник виникнення несприятливих погодно-кліматичних явищ — атмосферна циркуляція**

Домашнє завдання

Підготуватися до підсумкової роботи,

повторити теми:

ГП 9-10,12

Рельєф, к/к, 14-20

Клімат 21-24

